

**Міністерство освіти і науки України  
Харківський національний педагогічний університет  
імені Г. С. Сковороди**

*До 300-річчя від дня народження Г. С. Сковороди*

**ІННОВАЦІЇ В ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ:  
ДОСВІД, ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ,  
ПЕРСПЕКТИВИ**

**Матеріали II науково-практичної інтернет-конференції  
здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти  
другого року навчання  
факультету початкового навчання**

**11 жовтня 2022 року**

**Харків  
2022**

*Рекомендовано до друку редакційно-видавничою радою  
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди  
Протокол № 9 від 21 вересня 2022 р.*

**Інновації в початковій освіті: досвід, виклики сьогодення, перспективи:** матеріали ІІ науково-практичної інтернет-конференції здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти другого року навчання факультету початкового навчання ХНПУ імені Г. С. Сковороди (11 жовтня 2022 р., м. Харків) / за заг. ред. д. пед. н., доц. В. В. Ушмарової. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2022. 68 с.

Збірник містить матеріали конференції здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти другого року навчання факультету початкового навчання ХНПУ імені Г. С. Сковороди, присвячені актуальним проблемам початкової освіти. Розкриваються питання теорії та методики навчання і виховання у початковій школі, інноваційних підходів у роботі вчителя початкових класів, інклюзивного простору в освітньому процесі початкової школи, історико-педагогічних та компаративістських аспектів початкової освіти.

Для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти і викладачів закладів вищої освіти.

## ЗМІСТ

### СЕКЦІЯ 1

#### ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

<b>Авлякулієва Мадіна</b> Реалізація ідей національного виховання в процесі позаурочної роботи	6
<b>Андренко Наталя</b> Шляхи розвитку пізнавального інтересу молодших школярів засобом дослідницької діяльності	7
<b>Бєлявцева Світлана</b> Передумови формування емоційного інтелекту молодших школярів	8
<b>Бієнко Юлія</b> Музейна педагогіка як засіб розвитку комунікативної компетентності молодших школярів	9
<b>Букрєєва Ганна</b> Особливості формування пізнавальних універсальних навчальних дій у молодших школярів	10
<b>Верещун Діана</b> Гурткова робота як засіб розвитку творчих здібностей учнів початкових класів	11
<b>Видиш Марія</b> Аналіз практики формування навчальної дії контролю в молодших школярів	12
<b>Єфименко Оксана</b> Моральне виховання молодших школярів засобами авторської казки	13
<b>Жуковська Ірина</b> Моральне виховання молодших школярів в умовах воєнного стану: провідні ідеї та сучасні підходи	14
<b>Клімова Тетяна</b> Соціально-педагогічні проблеми взаємодії молодших школярів та медіа	15
<b>Коваленко Ксенія</b> Формування критичного мислення молодших школярів у позаурочній діяльності	16
<b>Ковальковська Наталія</b> Формування культури поведінки учнів молодших класів в освітньому процесі початкової школи	17
<b>Кулакова Галина</b> Шляхи активізації пізнавальної діяльності молодших школярів засобами мультимедіа	18
<b>Лисун Світлана</b> Шляхи формування патріотичних почуттів молодших школярів у позаурочній діяльності	19
<b>Литвинова Інна</b> Фольклор як засіб морального виховання молодших школярів	20
<b>Малахай Лариса</b> Казкотерапія в освітньому процесі початкової школи	21
<b>Марілова Тетяна</b> Особливості формування навчальної мотивації молодших школярів	22
<b>Овчарова Діана</b> Особливості формування моральних понять учнів початкової школи	23
<b>Олійник Ірина</b> Особливості формування адекватної самооцінки у молодшому шкільному віці	24
<b>Петренко Юлія</b> Особливості формування здорового способу життя учнів початкових класів	25
<b>Півнєв Олександр</b> Теоретичні засади патріотичного виховання молодших школярів у початковій школі	26
<b>Попова Вікторія</b> Формування культури поведінки молодших школярів у процесі дозвілєвої діяльності	27
<b>Прозор Анастасія</b> Практичні аспекти формування пізнавального інтересу учнів молодшого шкільного віку засобами дидактичних ігор	28
<b>Проценко Олександра</b> Віртуальні екскурсії як засіб навчання і виховання молодших школярів	29

## Соціально-педагогічні проблеми взаємодії молодших школярів та медіа

Клімова Тетяна

Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор Т.О. Довженко

Як відомо, світосприйняття молодого покоління закладається у сучасному інформаційному середовищі, тобто під впливом цінностей, які формуються у сфері міжособистісного спілкування завдяки різноманітним видам медіа. Незважаючи на наявність досвіду спілкування з електронними ресурсами та прагнення використовувати ці технічні засоби у навчанні, у дітей молодшого шкільного віку відсутні чіткі знання про широкі освітні можливості медіа та конкретні способи їх застосування в освітньому процесі.

Проблеми взаємодії молодших школярів та медіа досліджували такі вчені, як: В. Береговенко, Л. Бірюк, Л. Гайдай, В. Іванов, Л. Карпець, О. Квашук, А. Кожанова, О. Мерзлякова, О. Чеботарьова, О. Яковлева.

Дослідження науковців доводять, що за допомогою засобів масової інформації школярі не шукають знання, а просто розважаються. Проте багато медіа виконують навчальні, просвітницькі та виховні функції. Сюди відносяться зокрема телевізійні програми та Інтернет-сайти, які присвячені шкільним дисциплінам. Але цей освітній потенціал використовується недостатньо, тому у більшості випадків його вплив стихійний і безсистемний.

Соціально-педагогічні проблеми взаємодії молодших школярів із сучасними медіа можна сформулювати таким чином: інформаційне навантаження; кримінальні наслідки; компенсаторний ефект; наркотичний ефект; ефект роздвоєння свідомості. На вирішення цих проблем, безперечно, має реагувати вчитель початкових класів. Робота, що спрямована на подолання перелічених негативних явищ у ході взаємодії молодших школярів та медіа, має стати одним із напрямків у діяльності класовода.

Одним із напрямків діяльності сучасного вчителя початкових класів є виявлення та запобігання негативним наслідкам взаємодії молодших школярів з медіа: велика кількість інформаційних потоків призводить до дезорієнтації особи; негативною і небезпечною тенденцією є схильність до крайнього негативізму, що стає причиною різних фобій та схильність до зайвого оптимізму та прикрашання подій, що може спричинити фрустраційні ефекти, дисфункції очікувань та розчарування; патологічна залежність від новин, різноманітних серіалів, кримінальних новин та сенсацій; небезпечним є подання в позитивному ракурсі наркотиків, алкоголю, цигарок, міжетнічних стереотипів, які багато в чому відображаються у сучасному мистецтві, молодіжній субкультурі та контркультурі; значним негативним наслідком діяльності медіа є масовізація культури, тобто зниження духовних потреб та створення хибних ідеалів і героїв.

Отже, медіакультура визначає наявні в індивіда вміння використовувати, критично аналізувати, оцінювати та передавати медіатексти у різних видах, формах та жанрах, аналізувати складні процеси функціонування медіа в соціумі. Основними показниками розвитку медіакультури є: поняттєвий, контактний, мотиваційний, оцінний, креативний.